

Med godfoten i ungdomsskolen - og den andre i UH

Praksisfortelling fra Høgskolen i Sør-Trøndelag.

| SIST ENDRET: 29.03.2016

Den nasjonale satsingen med Ungdomstrinn i utvikling har også tilført universitets- og høgskolesektoren (UH-sektoren) nye muligheter når det gjelder forsknings- og utviklingsarbeid. Mange høgskolelektorer og førsteamanuenser har fått oppleve et samarbeid med det som forgår av undervisning i alle fag i ungdomsskolen. Selv har jeg vært så heldig å få samarbeide med mange meget dyktige rektorer, ressurslærere – og ikke minst lærere.

Praksisfortellingen jeg vil dele med dere handler om et samarbeid jeg er i gang med sammen med en av skolene som har valgt skriving som satsingsområde.

Engasjement er viktig

På denne skolen var det en tydelig ledelse og en særdeles kompetent ressurslærer, og således var det et utmerket utgangspunkt for å drive skolebasert kompetanseutvikling. Hele personalet viste en positiv holdning til å prøve ut ulike skrivestrategier i sine fag og på sine trinn. Ledelsen kunne etter hvert fortelle om at lærerne snakket ofte om skrivingen de gjorde sammen med elevene sine, både på trinntid, fellestid og ikke minst rundt lunsjbordet. Det ble skapt et engasjement på skolen, slik jeg som utenforstående samarbeidspartner opplevde det.

I og med at jeg opplevde samarbeidet mellom UH-institusjonen og lærerne som så positivt, ble jeg mer nysgjerrig på hvordan det nå var å være skrivelektorer for unge tenåringer, og jeg fikk veldig lyst til å prøve meg som norsklærer på ungdomstrinnet igjen. Det var da 8 år siden jeg selv hadde vært lærer med full stilling i ungdomsskolen. Jeg bestemte meg for å søke om en deltidsstilling på denne skolen, slik at jeg kunne få

praktisere som ungdomsskolelærer igjen, ved siden av jobben min på høgskolen. Takket være en positiv holdning fra rektor og skolen, fikk jeg mulighet til å være norsklærer med ansvar for en 8.klasse i norsk. Da kunne jeg få være høgskolelektor med en liten fot i ungdomsskolen.

Forskning og utvikling

Etter hvert som arbeidet med Ungdomstrinn i utvikling kom i gang, ble det også etterspurt forsknings- og utviklingsprosjekt som omhandlet denne nasjonale satsingen. For å få til gode forsknings- og utviklingsprosjekter kan det være en stor fordel å selv få praktisere som norsklærer i grunnskolen. Fra Høgskolen i Sør-Trøndelag er vi tre personer som arbeider med skriving og lesing i Ungdomstrinn i utvikling. Underveis i arbeidet med den første puljen, så vi at dette samarbeidet ga oss muligheter for forsknings- og utviklingsarbeid.

Lesing og skriving som grunnleggende ferdigheter i norskfaget – hvordan arbeider en norsklærer som navigerer ut fra en literacyreform? Vi bestemte oss for å gå inn i årsplanen i norsk for 8.trinn, og der skulle vi sammen finne noen områder som vi var nysgjerrige på. Vi landet først på reklame og sammensatte tekster som tema. Her satt vi sammen for å planlegge undervisning ut fra læreplanmål, og med fokus på lesing og skriving i norskfaget. Sammen laget vi læringsmål for elevene, utformet en arbeidsplan for perioden og satte sammen undervisningsmaterieell. Gjennom ungdomsskolesatsingen hadde vi nylig hørt om "Cooperativ learning", og vi bestemte oss for å tilpasse denne arbeidsformen til fagtekstene vi skulle bruke i timene.

Utviklingsarbeid i undervisning og vurdering

Selve undervisningen var det jeg som klassens norsklærer som gjennomførte, og mine to kollegaer var i klasserommet og observerte timene. På slutten av økten fikk alle elevene skrive en læringslogg. Disse loggene fra elevene ble viktige for oss i det videre arbeidet med forsknings- og utviklingsarbeidet. Et viktig funn i forsknings- og utviklingsarbeidet var at flere av de svake leserne blomstret når de fikk prøve ut nye lesestrategier, og flere elever meldte tilbake at de husket godt hva vi hadde jobbet med i forrige uke. De kunne gjerne fortelle med egne ord om ulike virkemidler i reklametekster.

Arbeidsmåten vår kan minne om en form for aksjonsforskning: Lærerne og vi planlegger sammen, gjennomfører og vurderer resultatet av arbeidet i fellesskap. I refleksjonsutvekslingen vår etter timene har vi alle tre erfart ulike lærings situasjoner i timene, og det er alltid spennende å se hvordan ulike elever takler ulike arbeidsmetoder i klasserommet. I vurderingen av undervisningen har det vært viktig og nyttig for oss å bruke elevtekster og elevlogger.

Veien videre

For UH-sektoren byr arbeidet med Ungdomstrinn i utvikling på uante muligheter for innhenting av empiri for forskning og utviklingsarbeid. Her er det opp til oss i UH hvordan vi tar tak i denne muligheten. Vi har sett at den klassiske diskusjonen om tid også byr på noen utfordringer for oss. Logistikken i dette arbeidet er ikke alltid like enkel, men vi prøver å lage langsiktige planer, hvor vi setter av felles møtetid. Forsknings- og

utviklingsprosjektet vårt er ennå ikke er i mål, men vi er godt i gang. Godt i gang med et stykke spennende arbeid. Ungdomstrinn i utvikling med skolebasert kompetanseheving gir et solid grunnlag for videre arbeid med grunnleggende ferdigheter i alle fag på universitet og høyskoler. Et spørsmål vi i UH-sektoren nå må stille oss selv: Er jeg bevisst på min rolle som lese- og skriveleer? Doppler, hovedperson i romanen ved samme navn av Erlend Loe, uttalte følgende om seg selv " Jeg er syklist. Jeg er kanskje først og fremst syklist". For anledningen tilpasser vi denne til "Jeg er lærer. Jeg er kanskje først og fremst lese- og skriveleer".

Skrevet av høgskolelektor Åslaug Bysveen, utviklingspartner for Ungdomstrinn i utvikling ved Høgskolen i Sør-Trøndelag.